

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.021 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження Бабійчуку Володимирі Миколайовичу ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – «Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої атракціонами».

«26» листопада 2022 року.

БАБІЙЧУК Володимир Миколайович, 1989 року народження, громадянин України. Освіта вища: у 2011 році закінчив Київський національний економічний університет за спеціальністю «Правознавство», де йому було присвоєно кваліфікацію магістра права.

Юрист групи компаній ТзОВ «Україна 2001».

Аспірант Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Дисертацію виконано у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький.

Наукова керівниця: **ГРИНЬКО Світлана Дмитрівна**, докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри цивільного права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Здобувач має 12 наукових публікацій, зокрема: чотири наукових статті в наукових фахових виданнях, визнаних МОН України, вісім тез доповідей, оприлюднених на науково-практичних конференціях:

1. Бабійчук В. М. Атракціон віртуальної реальності як джерело завдання шкоди в деліктних зобов'язаннях. *Університетські наукові записки*. 2020. № 3–4 (75–76). С. 151–159 URL: https://unz.univer.km.ua/article/download/75-76_151-159/pdf

2. Бабійчук В. М. Поняття, ознаки та види атракціону, як джерела завдання шкоди. *Науковий вісник «Наукові записки. Серія : Право»*. 2020. Випуск 8. Спецвипуск. С. 30–35. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/8_spec_2020/30-35.pdf

3. Бабійчук В. М. До питання причинно-наслідкового зв'язку як умови виникнення зобов'язань із відшкодування шкоди, завданої атракціонами. *Київський часопис права*. 2021. № 4. С. 74–82. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/download/79/72> (DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2021.4.10>)

4. Бабійчук В. М. Історико-правовий аналіз зобов'язань із відшкодування шкоди, завданої тваринами. *Університетські наукові записки*. 2021. № 5 (83). С. 62–85. URL: https://scholar.archive.org/work/xkadggupdzbe3lwaqze4dvlc2i/access/wayback/http://unz.univer.km.ua/article/download/83_62-85/pdf

5. Бабійчук В.М. Передумови та етапи становлення атракціонів, як джерела завдання шкоди. *Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави: зб. тез XXV щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів* (м. Хмельницький, 18 лютого 2021 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2021. С. 59–61.

6. Бабійчук В.М. «Вартість статистичного життя», як перспективна категорія в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої атракціоном. *Scientific Collection «InterConf», (47): with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Experimental and Theoretical Research in Modern Science»* (March 26-28, 2021). Kishinev, Moldova: Giperion Editura, 2021. P. 195–199.

7. Бабійчук В.М. Окремі аспекти розуміння зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої атракціонами. *«Актуальні питання сучасного державотворення: проблеми та перспективи» (присвячена пам'яті заслуженого юриста України і дипломата Бойка В.Ф.): Матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Ніжин, Україна, 31 березня 2021 р.). Ніжин : ГО «Центр правової думки», 2021. С. 10–13.

8. Бабійчук В.М. Суб'єкт деліктної відповідальності за шкоду, завдану діяльністю атракціонів. Учасники цивільних відносин: новації рекодифікації цивільного (приватного) права України : *матеріали XIX наук.-практ. конф., присвяч. 99-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова* (Харків, 12 березня 2021 р.). Харків : Право, 2021. С. 314–317.

9. Бабійчук В.М. Особливості причинного зв'язку в зобов'язаннях із відшкодування шкоди, завданої атракціонами. *International scientific and practical conference «Legal science, legislation and law enforcement: traditional and new European approaches»: conference proceedings* (Wloclawek, Republic of Poland, July 9-10, 2021). Wloclawek, Republic of Poland: «Baltija Publishing», 2021. P. 36–40.

10. Бабійчук В.М. До питання страхування транспортних засобів в системі діяльності атракціонів. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Вільнюс, Литва, 07.03.2022 р.) / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. Вільнюс : ГО «ВАДНД», 2022. С. 171–176.

11. Бабійчук В.М. Історичний розвиток та становлення правової категорії володілець джерела підвищеної небезпеки через призму діяльності атракціонів. *Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави: зб. тез XXVI щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів* (Хмельницький, 12 березня 2022 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова С. 41–46.

12. Бабійчук В.М. Страхування діяльності організатора атракціону: інноваційний крок для підвищення ефективності системи. *Закарпатські правові читання. Трансформація національних правових систем країн*

центральної та східної Європи в умовах сучасних викликів: Матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції (Ужгород, 28-29 квітня 2022 року). Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 232–236.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, професорка кафедри цивільного права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Надія Леонтіївна БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Зокрема, автор достатньо ґрунтовно проаналізував результати наукових досліджень щодо періодизації психічного розвитку дітей, особливості впливу на них технічних характеристик атракціонів, а також комп'ютерних технологій. В цьому контексті пропозиція про встановлення вікових обмежень для відвідувача атракціону віртуальної реальності щодо досягнення ним семирічного віку видається цілком обґрунтованою. Утім, додаткової аргументації потребує твердження автора про те, що атракціони (невіртуальні) для дітей молодшого віку можуть бути доступні дітям від 2-х років (параграфи 1.1., 1.2, 1.3).

2. Цінним, на нашу думку, є виділення дисертантом ознак (загальних та спеціальних), що дозволяють диференціювати зобов'язання із відшкодування шкоди завданої атракціонами серед інших зобов'язань. При цьому додаткової аргументації потребує точка зору автора щодо того, що протиправна поведінка організатора атракціону може виявлятися лише у формі дії, тоді як протиправна бездіяльність може бути лише передумовою причини завдання шкоди (передумовою дії) (параграф 1.3.).

3. Загалом, підтримуючи точку зору автора щодо розмежування «володільця атракціону» та «організатора аукціону» зауважимо дискусійність запропонованого дисертантом визначення останнього як фізичної або юридичної особи, яка на відповідній правовій підставі здійснює діяльність, що забезпечує формування середовища розваг, якому характерний певний рівень небезпеки, що проявляється в об'єктивно існуючих умовах здійснення діяльності однієї особи і ймовірності завдання шкоди у сформованій обстановці відвідувачам, яка добровільно взяла на себе обов'язок щодо унеможливлення або зведення до мінімуму небезпек пов'язаних з діяльністю атракціону шляхом виконання передбачених законодавством вимог та несе відповідальність за завдання атракціонами шкоди відвідувачам. Адже організатор аукціону часто обмежений ресурсами, що їх надав «володільця атракціону». Тому навряд чи виправдано покладати на нього всю відповідальність за завдання атракціонами шкоди відвідувачам (параграф 3.1.)».

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри цивільного права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Галина Володимирівна АНІКІНА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Автор аналізує вимоги, які встановлюються законодавством зарубіжних країн щодо належного технічного стану атракціонів, способи перевірки їх справності, досліджує іноземну судову практику розгляду справ пов'язаних з відшкодуванням школи завданої атракціонами. Однак, зі змісту дисертації залишається незрозумілим чи містять законодавства зарубіжних країн окремі правові норми, які регулюють особливості відшкодування школи завданої атракціонами.

2. Спірною є позицією автора, що завдавач шкоди та потерпілий не перебувають у договірних відносинах, внаслідок чого має місце порушення абсолютного права потерпілого. Вважаємо, що до моменту завдання шкоди організатор атракціону та особа, яка користується послугами розважального характеру перебувають між собою саме у договірних відносинах щодо надання таких послуг. Після факту завдання шкоди між зазначеними особами зароджується нове недоговірне зобов'язання, пов'язане з відшкодуванням шкоди.

3. Потребує додаткового пояснення позиція дисертанта, що однією з ознак зобов'язань, що виникають внаслідок завдання шкоди атракціонами є завдання такої школи виключно активною дією – діяльністю атракціону. На думку автора, бездіяльністю шкода атракціонами не завдається. Бездіяльність може бути лише передумовою настання причини завдання шкоди (передумовою дії). Втім, якщо особа на яку покладається обов'язок підтримувати атракціон в належному технічному стані не виконує свого обов'язку щодо ремонту атракціону, шкода відвідувачу може бути завдана і до моменту запуску атракціону, наприклад, внаслідок падіння з неприкріпленого стільця).

4. Потребують детальнішого вивчення ознаки, за якими слід відрізнити атракціони підвищеної небезпеки від потенційно безпечних. Варто також навести більше прикладів атракціонів, які відносяться до кожного з різновидів.

5. У наш час батуту, гірки, басейни люди розміщують на приватних прибудинкових територіях. Ігрові приставки, VR-шоломи фізичні особи купують для використання в домашній умовах. Зі змісту дисертації залишається незрозумілим, чи можна зазначені об'єкти відносити до атракціонів і за яких умов?».

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» **Євген Олегович ХАРИТОНОВ**. Виступ позитивний із зауваженням:

«Є побажання, які не я висловлював у відгуку: мені здається, що автору на майбутнє варто було б зайнятись дослідженням співвідношення понять «гра» та атракціон, тому що в багатьох випадках вони перетинаються. Я говорив про «Полювання та кальмара» та «Гра у кальмара». Друге передбачає рівність сторін, а полювання ні. Чи це буде атракціоном чи грою. Особливо це важливо із розвитком онлайн ігор».

Офіційна опонентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна **Олена Анатоліївна УСТИМЕНКО**. Виступ позитивний без додаткових до відгуку опонетки зауважень.

Голова ради – докторка юридичних наук, професорка кафедри міжнародного та європейського права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Вікторія Олександрівна КОЖЕВНИКОВА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«Хотіла ще раз звернути уваг на зауваження, яке неодноразово повторювалось в ході нашого засідання, що стосується вікових обмежень. Дисертантом було наведено і окреслено класифікацію таких обмежень. Крім того автор зазначив специфіку малолітніх дітей. Однак в самому змісті наукової новизни варто було більш чітко прописати таку новелу, яку ви хотіли висвітлити і яка прекрасно розписана в самій роботі.

І наступне моє побажання, хотілось би продовжити думку Євгена Олеговича, щодо того, що дисертація набула б покращеного вигляду, якби ви більше предметно використали або запозичили порівняльно-правовий аналіз щодо законодавства різних країн».

Результати голосування:

«За» **5** членів ради,
«Проти» **НЕМАЄ**.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Бабійчуку Володимирі Миколайовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.021

Вікторія КОЖЕВНИКОВА